1.2 Արտադրություն (ծառայություններ)

1.2.1. Արդյունաբերություն

Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը և իրացումը: 2003թ. հունվար-մարտին հանրապետությունում, ըստ 1805 արդյունաբերական կազմակերպություններից ստացված հաշվետվու-թյունների տվյալների, ինչպես նաև ամենամսյա վիճակագրական մոնիտորինգում չընդգրկված տնտեսավարող փոքր ձեռնարկատիրության սուբյեկտների գործունեության գնահատման (ըստ ցածր առաձգականությամբ ապրանքների արտադրության բազային ցուցանիշի), ընթացիկ գներով, թողարկվել է 90700.3 մլն դրամի արդյունաբերական արտադրանք, իրացվել է 89539.5 մլն դրամի արտադրանք, այդ թվում ԱՊՀ երկրներում՝ 11047.8 մլն դրամի, այլ երկրներում՝ 19018.0 մլն դրամի արտադրանք:

2002թ. հունվար-մարտի նկատմամբ արդյունաբերական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը կազմել է 110.6%, իսկ արդյունաբերական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսն առանց էներգետիկայի և ջրի արտադրության՝ 109.8%:

Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալի դինամիկան տոկոսներով 2001թ. դեկտեմբերի նկատմամբ

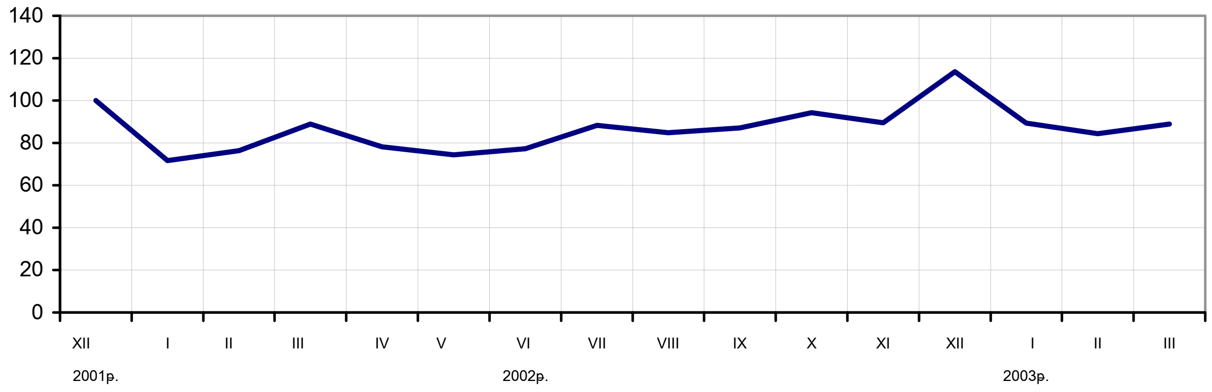

Արդյունաբերական արտադրանքի դինամիկան

(%)

	Նախորդ ամսվա նկատմամբ	Նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի նկատմամբ	Նախորդ տարվա դեկտեմբերի նկատմամբ
2002 թ.			
հունվար	71.7	107.1	71.7
փետրվար	100.9	104.5	72.3
մարտ	116.4	116.9	84.2
ապրիլ	88.1	115.6	74.2
մայիս	95.2	107.3	70.6
հունիս	103.7	115.8	73.2
հուլիս	114.4	104.6	83.7
օգոստոս	96.0	96.1	80.4
սեպտեմբեր	102.7	116.1	82.6
հոկտեմբեր	108.3	137.4	89.5
նոյեմբեր	94.8	123.7	84.8
դեկտեմբեր	127.1	100.3	107.8
2003 թ.			
հունվար	78.9	109.9	78.9
փետրվար	99.1	105.7	78.2
մարտ	105.5	115.5	82.5

Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունն ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների[1]

	Արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ծավալը, ընթացիկ գներով[2], մլն դրամ	Պատրաստի արտադրանքի իրացումը, ընթացիկ գներով[2], մլն դրամ	2003թ. հունվար-մարտին, արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայություններ) ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը 2002թ. հունվար–մարտի նկատմամբ (համադրելի գներով), %
Ամբողջ արդյունաբերությունը	**90700.3**	**89539.5**	**110.6**
այդ թվում՝			
էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում	27253.8	27253.8	113.2
որից՝			
էլեկտրաէներգիայի, գազի, տաք ջրի և գոլորշու արտադրություն և բաշխում	25604.8	25604.8	114.6
ջրի հավաքում, մաքրում և բաշխում	1649.0	1649.0	95.1
հանքագործական արդյունաբերություն	9070.7	6543.0	120.9
որից՝			
մետաղե հանքաքարերի արդյունահանում	8767.0	6244.6	121.8
հանքագործական արդյունաբերության այլ ճյուղեր	303.7	298.4	99.6
մշակող արդյունաբերություն	54375.8	55742.7	108.7
որից՝			
սննդամթերքի, ներառյալ խմիչքները, արտադրություն	29852.1	30453.9	102.8
ծխախոտային արտադրատեսակների արտադրություն	2526.0	2407.0	184.4
մանածագործական արտադրություն	348.1	337.5	96.4
հագուստի արտադրություն, մորթու մշակում և ներկում	295.0	403.2	95.3
կաշվի, կաշվե արտադրատեսակների և կոշկեղենի արտադրություն	46.3	35.4	83.0
բնափայտի մշակում և փայտե արտադրատեսակների արտադրություն	302.5	296.5	152.2
հրատարակչական գործ, տպագրական գործ, տեղեկատվական նյութերի վերարտադրում	1135.1	1113.6	128.2
քիմիական արդյունաբերություն	695.8	691.0	104.7
ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն	199.0	169.6	183.6
այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն	1110.0	1425.3	96.9
մետաղագործական արդյունաբերություն	8092.9	9201.3	108.1
պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրություն	792.6	487.6	188.7
մեքենաների և սարքավորանքի արտադրություն	902.9	838.4	157.6
ոսկերչական արտադրատեսակների արտադրություն	6017.4	5746.3	107.3
գործունեության այլ տեսակներ	2060.1	2136.1	152.0

Արդյունաբերական արտադրանքի կառուցվածքն ըստ

[1] Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների, առավել մանրամասն զետեղված է «Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների» վիճակագրական տեղեկագրում (ծածկագիր 1210-201):

[2] Հաշվարկված են առանց ավելացված և ակցիզային հարկերի:

արտադրության բաժինների, 2003թ. հունվար-մարտին

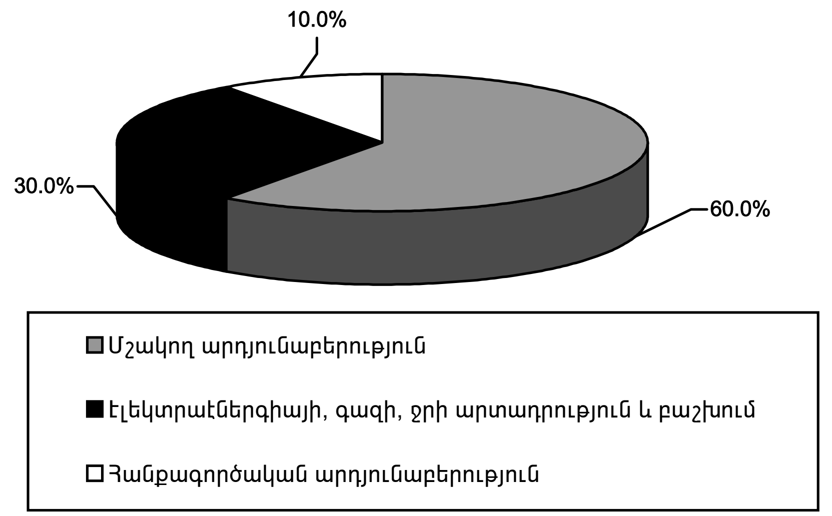

Էլեկտրաէներգիայի, գազի, տաք ջրի և գոլորշու արտադրություն և բաշխում

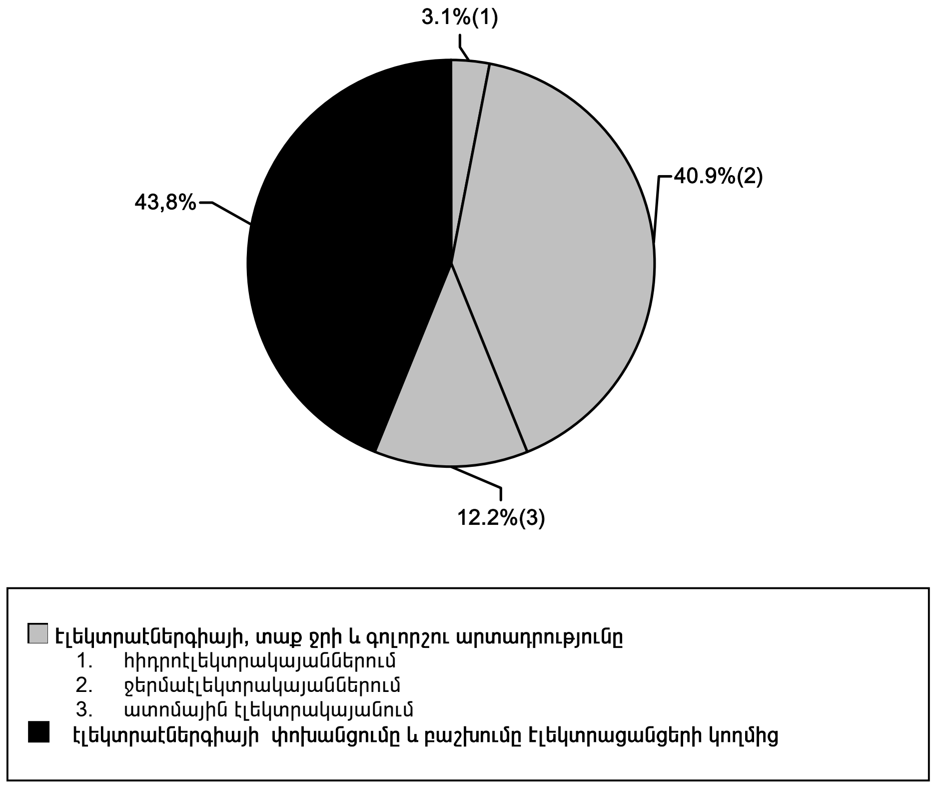

Հանքագործական արդյունաբերություն

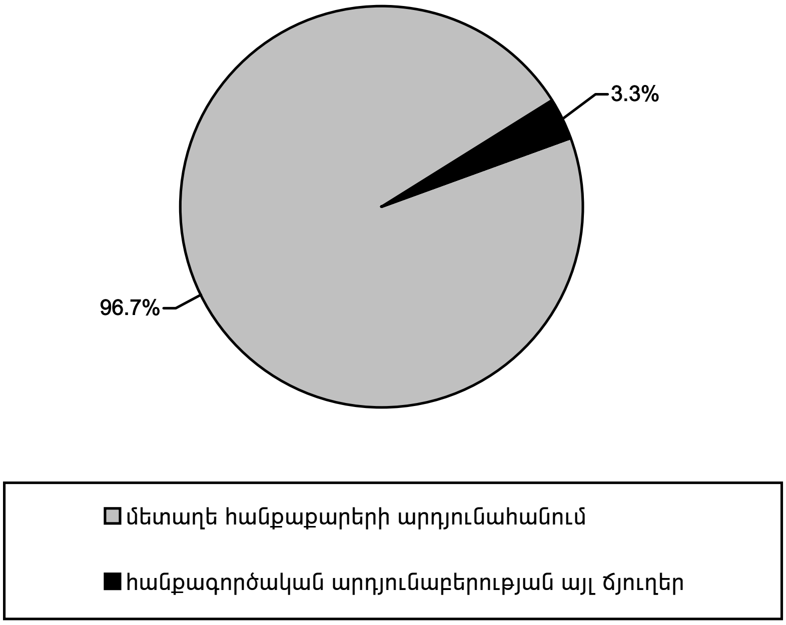

Մշակող արդյունաբերություն

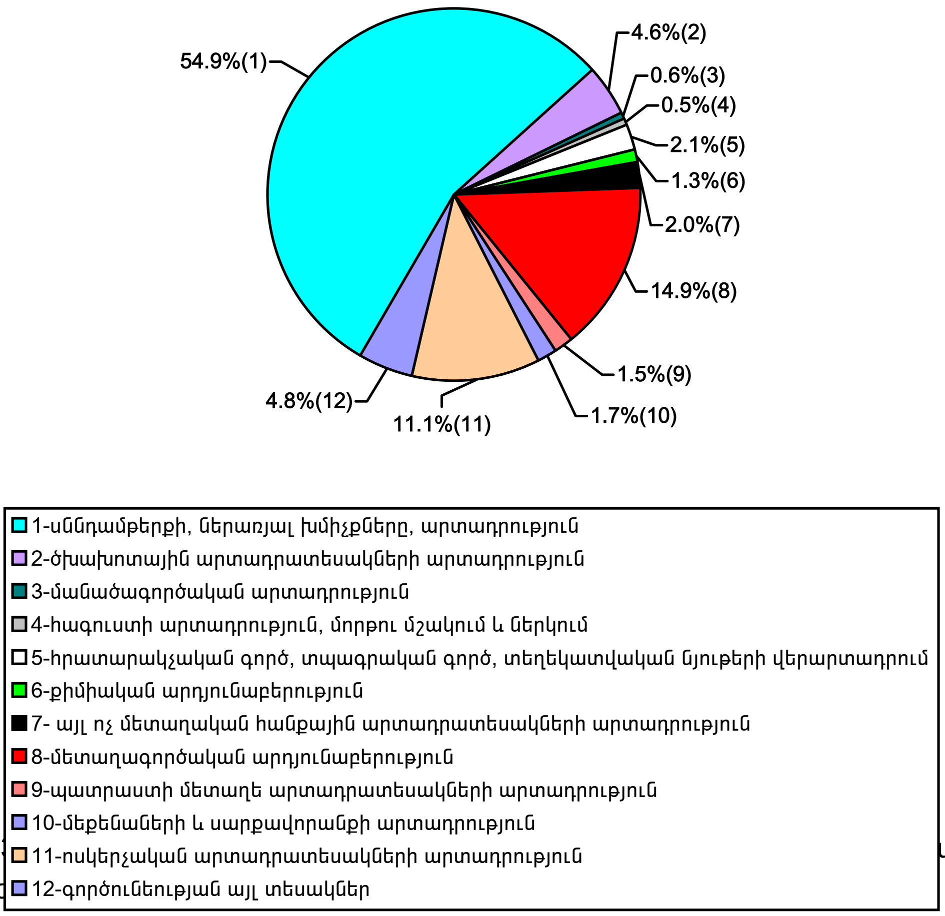

200... ալի 98.7%-ը:
Նշված ... ծավալների

հարաբերակցությունն ըստ գործունեության հիմնական տեսակների, բնութագրվում է հետևյալով.

Իրացված արտադրանքը թողարկված արտադրանքի ծավալի նկատմամբ,%-ով

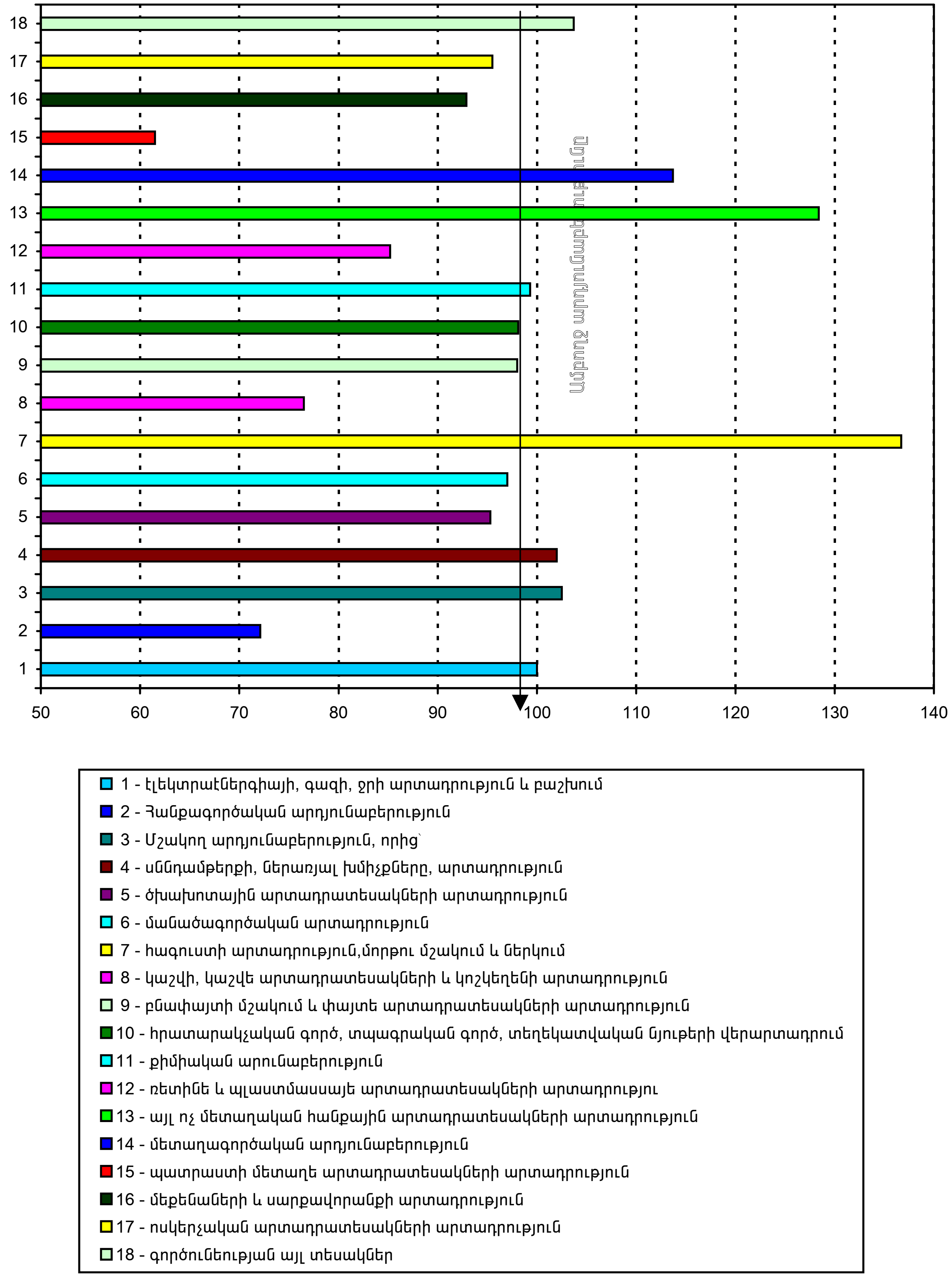

Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունն ըստ

հանրապետության մարզերի, 2003թ. հունվար-մարտին[1]

	Արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ծավալը, ընթացիկ գներով, մլն. դրամ	Պատրաստի արտադրանքի իրացումը, ընթացիկ գներով, մլն. դրամ	2003թ. հունվար-մարտին արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը 2002թ. հունվար–մարտի նկատմամբ (համադրելի գներով), %
Ընդամենը ՀՀ	**90700.3**	**89539.5**	**110.6**
այդ թվում՝			
ք. Երևան	42188.8	41407.5	121.8
Արագածոտն	1418.4	1387.2	163.6
Արարատ	6426.0	8349.1	85.7
Արմավիր	5140.5	5122.4	82.0
Գեղարքունիք	3109.2	1181.1	2.7 անգամ
Լոռի	3976.8	4007.8	101.0
Կոտայք	16347.9	15992.6	107.3
Շիրակ	2769.8	2657.8	106.6
Սյունիք	7820.4	7939.6	99.8
Վայոց ձոր	808.0	799.6	110.8
Տավուշ	694.5	694.8	108.8

2003թ. հունվար–մարտին 2002թ. համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատ հանրապետության 8 մարզերի արդյունաբերական կազմակերպություններում արձանագրվել է արդյունաբերական արտադրության աճ, որը ներկայացվում է ստորև ըստ մարզերի և արտադրությունների.

-***Երևան քաղաքում՝*** 21.8%, հիմնականում ի հաշիվ ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների (2.4 անգամ), պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների (2.2 անգամ), այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների (199.7%), մետաղագործական արդյունաբերության (189.7%), էլեկտրական, էլեկտրոնային և օպտիկական սարքավորանքի (159.7%), մեքենաների և սարքավորանքի (141.3%), ծխախոտային արտադրատեսակների (138.0%) և ոսկերչական արտադրատեսակների արտադրության (119.7%),

-***Գեղարքունիքի մարզում՝*** 2.7 անգամ, գրեթե ամբողջությամբ ի հաշիվ օգտակար հանածոների արդյունահանման,

-***Արագածոտնի մարզում՝*** 63.6%, հիմնականում ի հաշիվ ադամանդների (2.9 անգամ), ինչպես նաև սննդամթերքի, ներառյալ խմիչքները, արտադրության (111.8%),

- ***Վայոց ձորի մարզում՝*** 10.8%, հիմնականում ի հաշիվ սննդամթերքի, ներառյալ խմիչքները, արտադրության (119.8%),

- ***Տավուշի մարզում՝*** 8.8%, հիմնականում ի հաշիվ բնափայտի մշակման և փայտե արտադրատեսակների արտադրության (2.4 անգամ)

-***Կոտայքի մարզում՝*** 7.3%, ի հաշիվ մեքենաների և սարքավորանքի (2.9 անգամ), մանածագործական և կարի (138.5%), մետաղագործական արդյունաբերության (115.5%) և ադամանդների արտադրության (106.2%),

-***Շիրակի մարզում՝*** 6.6%, ի հաշիվ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների (3.1 անգամ) և մեքենաների և սարքավորանքի արտադրության (2.6 անգամ),

- ***Լոռու մարզում՝*** 1.0%, ի հաշիվ կահույքի (11 անգամ), բնափայտի մշակման և փայտե արտադրատեսակների արտադրության (2.1 անգամ) և մետաղագործական արդյունաբերության (124.1%):

Հարկ է նշել, որ Երևան քաղաքի արդյունաբերական կազմակերպությունների կողմից թողարկված արտադրանքի տեսակարար կշիռն արդյունաբերության ընդհանուր ծավալում

[1] *Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների, մարզերով առավել մանրամասն զետեղված է «Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության երկնիշ դասակարգման, մարզերով» վիճակագրական տեղեկագրում (ծածկագիրը 1210-203):*

կազմել է 46.5%: Զգալի է նաև Կոտայքի մարզում թողարկված արդյունաբերական արտադրանքի տեսակարար կշիռը: 2003թ. հունվար-մարտին այն կազմել է 18.0%:

Արդյունաբերական արտադրանքի կառուցվածքն ըստ հանրապետության մարզերի, 2003թ. հունվար-մարտին

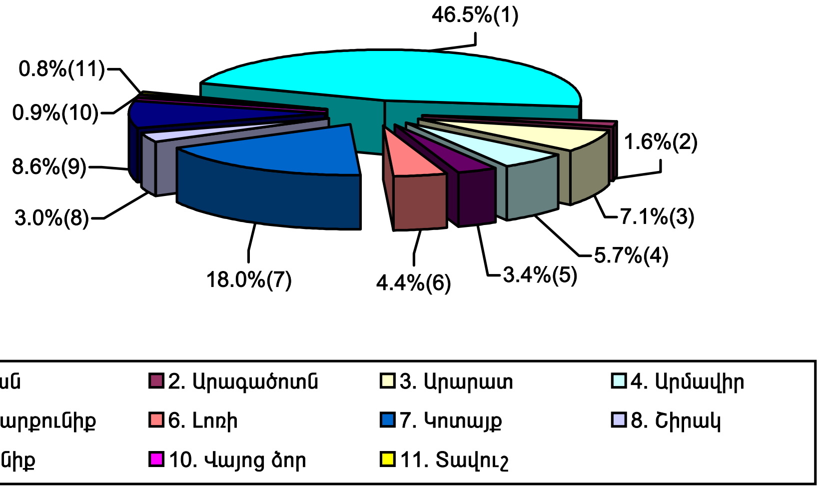

Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրության և իրացման ծավալները, ըստ աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի, 2003թ. հունվար-մարտին

	Կազմակերպությունների քանակը	Արդյունաբերաարտադրական անձնակազմի միջին ցուցակային թվաքանակը, մարդ	Թողարկված արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ծավալը, ընթացիկ գներով, մլն.դրամ[1]	Պատրաստի արտադրանքի իրացումը , ընթացիկ գներով, մլն.դրամ[1]	2003թ.հունվար-մարտի արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը 2002թ. հունվար-մարտի նկատմամբ (համադրելի գներով), %
Ընդամենը ՀՀ	**1805**	**72156**	**78064.0**	**76903.2**	**111.9**
այդ թվում՝ մինչև 5 մարդ (գերփոքր)[2]	947	2123	1361.6	1316.5	65.4
6 – 50 մարդ (փոքր)[2]	586	9583	7118.4	7423.8	133.9
51 – 100 մարդ (միջին) [2]	95	6732	4967.6	4508.0	148.2
101 և ավելի մարդ (խոշոր) [2]	177	53718	64616.4	63654.9	110.2

[1] *Առանց ամենամսյա վիճակագրական մոնիթորինգում չընդգրկված տնտեսավարող փոքր ձեռնարկատիրության սուբյեկտների գործունեության գնահատման (ըստ ցածր առաձգականությամբ ապրանքների բազային ցուցանիշի) :*

[2] *Սույն բաշխվածությունը իրականացված է «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն, որի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը զետեղված է «Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի և տնտեսական գործունեության տեսակների» վիճակագրական տեղեկագրում (ծածկագիր՝ 1210-205):*

Արդյունաբերական կազմակերպությունների ընդհանուր քանակում գերակշռել են գերփոքր և փոքր կազմակերպությունները, որոնց տեսակարար կշիռները կազմել են, համապատասխանաբար, 52.5 և 32.5%: Հատկանշական է, որ վիճակագրական մոնիթորինգում ընդգրկված 85% կազմող գերփոքր և փոքր կազմակերպությունները թողարկել են արդյունաբերական արտադրանքի ընդհանուր ծավալի 10.9%-ը, այն դեպքում, երբ կազմակերպությունների ընդհանուր քանակում 9.8% կազմող խոշոր կազմակերպություններին բաժին է ընկել արդյունաբերական արտադրանքի ամբողջ ծավալի գրեթե 82.8%-ը:

2003թ. հունվար-մարտին արտադրված (հաշվառվող) 99 հիմնական արտադրատեսակներից (բնեղեն արտահայտությամբ) 53-ի գծով ձեռք է բերվել կամ գերազանցվել 2002թ. նույն ժամանակաշրջանի արտադրության մակարդակը, այդ թվում արտադրատեխնիկական նշանակության արտադրանքի՝ 50–ից 29-ի և սպառողական ապրանքների՝ 49 -ից 24 -ի գծով:

Սպառողական ապրանքների արտադրության ծավալները[1]

(մլն դրամ)

	Փաստացի թողարկումը հունվար-մարտին		Արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը, %
	2003թ.	2002թ.[2]	
Սպառողական ապրանքներ, ընդամենը	35576.8	33291.7	106.9
այդ թվում՝			
պարենային ապրանքներ	20848.2	19967.3	104.4
ալկոհոլային խմիչքներ (ներառյալ գարեջուրը)	7440.1	7918.1	94.0
ոչ պարենային ապրանքներ, ընդամենը	7288.5	5406.3	134.8
այդ թվում՝			
թեթև արդյունաբերության[3]	1818.7	1810.3	100.5
մշակութակենցաղային և տնտեսական նշանակության	5469.8	3596.0	152.1

Ընդհանուր առմամբ, 2003թ. հունվար-մարտին հանրապետությունում թողարկվել է 1626.5 մլն.կՎտ ժամ էլեկտրաէներգիա, որը կազմել է 2002թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշի 101.6%-ը: Ընդ որում, ՋԷԿ-երում արտադրված էլեկտրաէներգիան ավելացել է 35.1%-ով, ՀԷԿ-երում՝27.5 % -ով, իսկ ՀԱԷԿ-ում նվազել է 30.1% -ով:

2003թ. հունվար-մարտին ՀԱԷԿ-ը թողարկել է 553.0 մլն.կՎտ ժամ էլեկտրաէներգիա, որը կազմել է հաշվետու ժամանակաշրջանում հանրապետությունում թողարկված ամբողջ էլեկտրաէներգիայի 34.0%-ը, ՋԷԿ-երը, համապատասխանաբար, 718.1 մլն. կՎտ ժամ և 44.1%-ը, ՀԷԿ-երը՝ 355.4 մլն. կՎտ ժամ և 21.9%-ը: 2003թ. հունվար-մարտին հանրապետությունում թողարկվել է 220.4 հազ.Գկալ ջերմային էներգիա, որը կազմել է 2002թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշի 160.9%:

***Սննդամթերք,ներառյալ խմիչքներ և ծխախոտ* արտադրող կազմակերպությունների թողարկած հիմնական արտադրատեսակները[4]**

	2003 թ. հունվար-մարտ	2002 թ. հունվար-մարտ	2003թ. հունվար-մարտը 2002 թ. հունվար-մարտի նկատմամբ, %
Միս[5], տոննա	8011.2	7298.5	109.8
Երշիկեղեն, տոննա	287.9	297.8	96.7

[1] *Հաշվարկված են առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի:*
[2] *2002թ.սպառողական ապրանքների արտադրության ծավալը հաշվարկված է 2003թ.գներով:*
[3] *Ներառյալ պատվիրատուի հումքի և նյութերի արժեքը (որոնց համար արտադրող կազմակերպությունը չի վճարում):*
[4] *Այստեղ և հետայսու բերված տեղեկատվությունը առավել մանրամասն զետեղված է «Արդյունաբերական կազմակերպություններում հիմնական արտադրատեսակների թողարկումը բնեղեն արտահայտությամբ» վիճակագրական տեղեկագրում (ծածկագիր՝ 1210-202):*
[5] *Ներառյալ գյուղացիական տնտեսությունների կողմից վերամշակումը (բացառությամբ ներքին սպառումը):*

	2003 թ. հունվար-մարտ	2002 թ. հունվար-մարտ	2003թ. հունվար-մարտը 2002 թ. հունվար-մարտի նկատմամբ, %
Պանիր[5], տոննա	927.9	921.9	100.7
Պաղպաղակ, տոննա	48.1	60.6	79.4
Կաթ և կաթնամթերք (վերահաշվարկված կաթի)[5], տոննա	28780	26666	107.9
Պահածո, հազ. պայմ. բանկա	7.2	80.8	8.9
Ալյուր, տոննա	32760	26278	124.7
Ձավարեղեն, տոննա	3.1	3.0	103.3
Հաց և հացամթերք, տոննա	73470	73620	99.8
Հրուշակեղեն, տոննա	995.7	622.6	159.9
Մակարոնեղեն, տոննա	279.4	207.1	134.9
Բուսական յուղ, տոննա	145.5	800.6	18.2
Օղի և օղու-լիկյորի արտադրանք , հազ. լիտր	2312.3	1388.3	166.6
Կոնյակ, հազ. լիտր	1457.9	1614.8	90.3
Խաղողի գինի, հազ. լիտր	410.6	419.4	97.9
Շամպայն գինի, հազ.լիտր	105.4	82.0	128.5
Գարեջուր, հազ. լիտր	810.9	870.3	93.2
Ոչ ալկոհոլային ըմպելիքներ, հազ. լիտր	5241.1	4629.8	113.2
Բնական հյութեր, հազ.լիտր	956.5	213.3	4.5 անգամ
Հանքային ջրեր, հազ. 0,5 լ շիշ	9404.0	7530.2	124.9
Աղ, տոննա	6491.6	5804.4	111.8
Սիգարետներ, մլն.հատ	479.2	263.3	182.0
Ֆերմենտացված ծխախոտ, տոննա	679.5	398.0	170.7

Մանածագործական և կարի արտադրությամբ զբաղվող կազմակերպությունների թողարկած հիմնական արտադրատեսակները

	2003 թ. հունվար-մարտ	2002 թ. հունվար-մարտ	2003թ. հունվար-մարտը 2002 թ. հունվար-մարտի նկատմամբ, %
Բամբակյա գործվածքներ, հազ. $մ^2$	38.7	83.4	46.4
Բրդյա գործվածքներ, հազ. $մ^2$	-	3.4	-
Գորգեր և գորգեղեն, $մ^2$	4012	4346	92.3
Գուլպեղեն, հազ. զույգ	64.0	68.0	94.1
Տրիկոտաժեղեն, հազ. հատ	682.9	651.7	104.8
Կարի արտադրանք[1] , մլն. դրամ	1412.3	1563.7	90.3

2003թ. հունվար-մարտին ***քիմիական*** արդյունաբերության հիմնական արտադրատեսակներից լվացող և մաքրող միջոցների արտադրությունը 2002թ. համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատ ավելացել է 79.6%-ով, լաքաներկանյութերինը` 57.0%-ով, պլաստմասսայից իրերինը` 37.4%-ով, քիմիկա-դեղագործական արտադրանքինը` 23.5 %-ով:

Ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրությամբ և *հանքարդյունահանմամբ* զբաղվող կազմակերպությունների թողարկած հիմնական արտադրատեսակները

	2003 թ. հունվար-մարտ	2002 թ. հունվար-մարտ	2003թ. հունվար-մարտը 2002թ. հունվար-մարտի նկատմամբ, %
Հավաքովի երկաթբետոնե կառուցվածքներ, $մ^3$	1835	2856	64.3
Ապրանքային բետոն, $մ^3$	6011	1346	4.5 անգամ
Երեսպատման սալեր բնական քարից, $մ^2$	6459	6805	94.9
Ոչ հանքային շինանյութեր, $մ^3$	25942	21114	122.9
Կիր, տոննա	-	1471	-
Ցեմենտ, հազ. տոննա	21.8	39.3	55.5
Գաջ, տոննա	3920	1710	2.3 անգամ
Կանոնավոր կտրվածքի տուֆ, $մ^3$	1589	4309	36.9

[1] *Ներառյալ պատվիրատուի հումքի և նյութերի արժեքը (որոնց համար արտադրող կազմակերպությունը չի վճարում):*

	2003 թ. հունվար-մարտ	2002 թ. հունվար-մարտ	2003թ. հունվար-մարտը 2002թ. հունվար-մարտի նկատմամբ, %
Ծակոտկեն լցանյութեր, մ^3	9460	7680	123.2
Ալյումինե և մետաղապլաստիկ իրեր, մ^2	7536	1600	4.7 անգամ

Մետաղագործական արդյունաբերության կազմակերպությունների կողմից հաշվետու ժամանակաշրջանում 2002թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ ալյումինե գլանվածքի արտադրությունն ավելացել է 68.9 անգամ, ալյումինե փայլաթիթեղինը՝2.9 անգամ, պղնձե խտանյութում պղնձինը՝14.0%-ով, իսկ կոնվերտորային (սև) պղնձի արտադրությունը նվազել է 14.3%-ով:

Պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների, մեքենաների և սարքավորանքի ու էլեկտրական մեքենաների և էլեկտրասարքավորանքի արտադրությամբ զբաղվող կազմակերպությունների թողարկած հիմնական արտադրատեսակները

	2003 թ. հունվար-մարտր	2002 թ. հունվար-մարտ	2003թ. հունվար-մարտը 2002 թ. հունվար-մարտի նկատմամբ, %
Մետաղահատ հաստոցներ, հատ	38	62	61.3
Ռելեներ, հատ	42828	89289	48.0
Ուժային ճկուն կաբելներ, կմ	0.6	0.8	75.0
Տեղակայման հաղորդալարեր, կմ	8.5	382.3	2.2
Լուսավորման էլեկտրալամպեր, հազ. հատ	1866.5	3193.1	58.5
Փոքր հզորության էլեկտրաշարժիչներ, հատ	89	132	67.4
63-355 մմ բարձրությամբ պտտման առանցքով փոփոխական հոսանքի էլեկտրաշարժիչներ, հատ	93	31	3 անգամ
Ավտոմեքենաներ, հատ	-	2	-
Ջրային հաշվիչներ, հատ	30890	105	29.4 անգամ
Սառնարանային ցուցափեղկեր, հատ	15	-	-
Պոմպեր, հատ	605	42	14.4 անգամ